ΛΕΞΙΚΟΝ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ

ΤΗ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙ

ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΛΟΓΙΩΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΟΥ

Μετὰ πολυαρίθμων εἰκόνων, σχημάτων καὶ πινάκων

ΤΑ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΑ ΛΕΞΙΚΑ, παρέχοντα πρόχειρον λύσιν τῶν ἀποριῶν, πληροῦσιν ἀναμφιλέκτως μίαν τῶν πρωτίστων ἀναγκῶν παντὸς πεπολιτισμένου ἀνθρώπου. Ἡ τεραστία τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν τεχνῶν ἀνάπτυξις, ὁ ἀμύθητος πλοῦτος τῶν γνώσεων, ὁ διὰ μακρῶν αἰώνων ἀποτεθησαυρισμένος, καθιστῶσιν ἐν τῷ σημερινῷ κόσμῳ ἀδύνατον τὴν μόρφωσιν ἀνδρῶν, οἷος ὁ τῶν ἀρχαίων μαθητικώτατος Ἐρατοσθένης ὁ Βῆτα, κατεχόντων τὰ δευτερεῖα ἐν παντὶ κλάδῳ ἀνθρωπίνης μαθήσεως. Ἐν τῷ ἀχανεῖ πεδίῳ τῆς νεωτέρας ἐπιστήμης ἕκαστος ἔχει χρείαν βοηθήματος, δι' οὗ νὰ προσπορίζηται μὲν εὐχερῶς στοιχειώδεις γνώσεις τῶν ἔξω τοῦ οἰκείου αὐτῷ κύκλου κειμένων, νὰ καθοδηγῆται δὲ καὶ εἰς ἀκριβεστέραν καὶ τελειοτέραν ἔρευναν αὐτῶν. Τούτων ἕνεκα ἐν τοῖς ἄλλοις ἔθνεσι κατὰ τὰς τελευταίας μάλιστα δεκαετηρίδας ἐπολλαπλασιάσθησαν τὰ ἐγκυκλοπαιδικὰ λεξικά, καὶ τοσοῦτον ἀσπαστὰ κατέστησαν, ὥστε τινὰ τούτων ἐκδίδονται εἰς πολλὰς μυριάδας ἀντιτύπων· διότι ἀπεδείχθησαν χρησιμώτατα οὐ μόνον εἰς τοὺς εἰδικῶς περὶ τὰς ἐπιστήμας ἀσχολουμένους ἀλλὰ καὶ εἰς πάντα ἐγγράμματον ἄνθρωπον. *Στρατιῶται καὶ ναυτικοί, καλλιτέχναι, ἔμποροι καὶ βιομήχανοι*, ἐκ τῶν τοιούτων λεξικῶν, τὰ ὁποῖα *ἀναπληροῦσιν ὁλόκληρον βιβλιοθήκην* ἀρύονται εὐχερῶς πᾶσαν γνῶσιν σχέσιν ἔχουσαν πρὸς τὸ ἔργον των, καὶ ἐν αὐτοῖς εὑρίσκουσιν ἀσφαλῆ λύσιν πάσης ἀπορίας.

Ἂν δὲ τοσοῦτον πρόδηλος ἀποδεικνύεται ἡ *χρησιμότης* τῶν *ἐγκυκλοπαιδικῶν λεξικῶν* ἐν ἔθνεσι, παρ' οἷς τὴν ἔλλειψιν αὐτῶν δύνανται ἐν μέρει ν' ἀναπληρώσωσι τὰ συνήθη λεξικά, πολλῷ μείζων εἶναι αὕτη παρ' ἡμῖν, στερουμένοις λεξικῶν τῆς ὁμιλουμένης καὶ τῆς γραφομένης γλώσσης. Τὰ ἐν χρήσει λεξικὰ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, περιλαμβάνοντα μόνον τὰς ἐν τοῖς ἀρχαίοις κειμένοις ὑπαρχούσας λέξεις, ἀποκλείουσιν ὡς εἰκὸς πάσας τὰς δημιουργηθείσας ἐν νεωτέροις χρόνοις πρὸς δήλωσιν ἐπιστημῶν, τεχνῶν, ἰδεῶν ἀγνώστων εἰς τοὺς παλαιούς, καὶ πάσας τὰς νεωτέρας σημασίας ἀρχαίων λέξεων. Οὕτω δὲ οὐ μόνον ἐλλείπουσιν ἐκ τῶν λεξικῶν τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς λέξεις τοῦ καθ' ἡμέραν βίου κοινόταται, οἷον ταχυδρομεῖον, τηλέφωνον, ἀερόστατον, ἄλγεβρα, φωτογραφία κλπ. ἀλλὰ ματαίως θ' ἀναζητεῖ τις ἐν τούτοις καὶ αὐτὰ τὰ ὀνόματα σπουδαιοτάτων κλάδων τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν τεχνῶν, καὶ τοὺς συνηθεστάτους τῶν νεωτέρων ἐπιστημονικῶν ὅρων, οἷον χημεία, γεωλογία, παλαιοντολογία, στατιστική, τηλεγραφική, τυπογραφικὴ τέχνη κλπ. Ἕνεκα δὲ τούτου ἑλληνικὸν ἐγκυκλοπαιδικὸν λεξικὸν ἀποβαίνει

ἀπαραίτητον συμπλήρωμα πάντων τῶν λεξικῶν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης.

Ἀναλαβόντες τὴν ἔκδοσιν τοιούτου ἐγκυκλοπαιδικοῦ λεξικοῦ, συναισθανόμεθα πληρέστατα τὸ μέγεθος καὶ τὰς δυσχερείας τοῦ ἔργου· πεποίθαμεν ὅμως, συνεργοὺς καὶ συνεργάτας ἔχοντες κρατίστους εἰδικοὺς ἄνδρας, ὅτι θὰ δυνηθῶμεν νὰ ὑπερνικήσωμεν ταύτας καὶ ν' ἀνταποκριθῶμεν πρὸς τὰς εὐλόγους ἀξιώσεις τοῦ δημοσίου. Τὰ τῶν *συντακτῶν*, ὧν **16** εἶναι καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου, **4** ὑφηγηταὶ καὶ **62** ἄλλοι δικηγόροι, ἰατροί, μηχανικοί, φιλόλογοι καὶ ἐν γένει ἐπιστήμονες κατέχοντες ἐπιφανῆ θέσιν ἐν τοῖς γράμμασι καὶ ταῖς ἐπιστήμαις, παρέχουσιν ἐγγύησιν ἀσφαλῆ ὅτι τὸ ἀναγγελλόμενον ἔργον θὰ συνενοῖ τὰς τρεῖς πρωτίστως πρὸς εὐδοκίμησιν ἐγκυκλοπαιδικοῦ λεξικοῦ ἀπαιτουμένας ἀρετάς,

ἀκρίβειαν, σαφήνειαν καὶ συντομίαν.

Πλὴν δὲ τούτου ἀναγκαῖον ἐκρίθη τὸ ἀναγγελλόμενον λεξικὸν νὰ διακρίνηται τῶν ὁμοίων εὐρωπαϊκῶν διὰ τὸν κατ' ἐξοχὴν *ἐθνικὸν τύπον* αὐτοῦ. Ἔργον ἐκδιδόμενον ἐν Ἑλλάδι καὶ χάριν τοῦ ἑλληνικοῦ δημοσίου ὑπὸ Ἑλλήνων συνταττόμενον, εὔλογον εἶναι νὰ διατρίβῃ κατὰ προτίμησιν μετὰ πλείονος ἐπιμελείας καὶ ἀγάπης περὶ τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τοὺς Ἕλ-

---

Ἀποστολίδης Νικόλαος, Καθηγητὴς τοῦ ἐν Ἀθήναις Λυκείου, Ὑφηγητὴς τῆς ζωολογίας ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ
Ἀποστολίδης Σίμων, Ἰατρός
Ἀραβαντινὸς Ἰωάννης, Δικηγόρος
Ἀργυρόπουλος Τιμολέων, Καθηγητὴς τοῦ Ἐθν Πανεπιστημίου.
Βαλέττας Ἀριστομένης, Δημοσιογράφος.
Βαφας Γεώργιος Χ. Ἰατρός
Βιζυηνὸς Γεώργιος, Ὑφηγητής
Βερόπουλος Ἠλίας, Νομομηχανικός
Βορὲς Δαμιανός, Δικηγόρος
Βουσίκης Κωνσταντῖνος, Καθηγητὴς τοῦ Ἐθν. Πανεπιστημίου
Γεννάδιος Παναγιώτης, Τμηματάρχης τοῦ γεωργικοῦ τμήματος τοῦ Ὑπουργ. τῶν Ἐσωτερικῶν, Διευθυντὴς τῆς ἐν Ἀθήναις Γεωργικῆς Σχολῆς
Γεωργιάδης Νικόλαος, Πρώην Γυμνασιάρχης.
Γιαννόπουλος Ἠπειρώτης Ἀγησίλαος, Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐν Βαρίῳ τῆς Ἰταλίας
Γουναράκης Νικόλαος, Γραμματ. τοῦ Ἐθν. Πανεπιστημίου Ὑφηγ. τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας
Δημαρὰς Νικόλαος, Δικηγόρος, Ὑφηγητὴς τοῦ Ρωμαϊκοῦ δικαίου
Δημητριάδης Ραϊνόλδος, Διευθυντὴς τοῦ Γαλακτοκομείου «Γλυκόβρυσις»
Δροσίνης Γεώργιος
Εὐταξίας Παπαλουκᾶς Ἀθανάσιος, διδάκτωρ τῆς Νομικῆς
Ἰγγλέσης Ἀνδρέας, μηχανικὸς τοῦ Σιδηροδρόμου ΠΑΠ
Κανδης Βασίλειος.
Κανελλόπουλος Ἠλίας, Πλωτάρχης, Διευθυντὴς τῆς Ναυτικῆς Σχολῆς τῶν δοκίμων
Καραμήτσας Γεώργιος, Καθηγητὴς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου
Καρολίδης Π. Καθηγ. τοῦ ἐν Ἀθήναις Λυκείου, Ὑφηγητὴς τῆς Ἱστορίας.
Κεφαλληνὸς Ἀνδρέας, Καθηγ. τοῦ ἐν Ἀθήναις Λυκείου, Ὑφηγ. τῆς συγκριτικῆς γλωσσολογίας
Κίτσος Λάζαρος, Καθηγητὴς τῆς μουσικῆς ἐν τῷ διδασκαλείῳ Ἀθηνῶν
Κλεομένους Κλεομένης, Λοχαγὸς τοῦ πυροβολικοῦ, Συντάκτης τῆς «Στρατιωτικῆς Ἐπιθεωρήσεως»
Κοκκίδης Δημήτριος, Καθηγητὴς τοῦ Ἐθν. Πανεπιστημίου
Κριτσήλης Σπυρίδων, Μηχανικός
Κωνσταντόπουλος Κωνστ. Δικηγόρος, Βουλευτὴς ἐξ Ἀρκαδίας
Κωστῆς Κωνσταντῖνος Ν. Καθηγητὴς τοῦ Ἐθν Πανεπιστημίου.
Λάμπρος Κωνσταντῖνος, Ἰατρός
Λάμπρος Μιχαήλ.
Λάμπρος Σπυρίδων, καθηγητὴς τοῦ Ἐθν Πανεπιστημίου.
Λαπαθιώτης Λεωνίδας, Λοχαγὸς τοῦ πυροβολικοῦ, συντάκτης τῆς «Στρατιωτικῆς Ἐπιθεωρήσεως».
Λάππας Μίνως Δ. Φ. Τμηματάρχης τῆς ἀνωτέρας καὶ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως
Μαρῖνος Κωνστ. Ν. Ὑποδιευθυντὴς τῶν Ταχυδρομείων καὶ Τηλεγράφων.
Μαϋὲρ Γουστάβος, Καθηγητὴς τοῦ ἐν Γράτς Πανεπιστημίου.
Μηλιαράκης Ἀντώνιος, Συγγραφεὺς τῶν περιγραφικῶν ὑπομνημάτων τῶν Κυκλάδων καὶ τῆς Γεωγραφίας τοῦ νομοῦ Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας
Μηλιαράκης Σπυρίδων Δ. Φ. Ἐπιμελητὴς τῆς βοτανικῆς συλλογῆς τοῦ Ἐθν Πανεπιστημίου
Μητσόπουλος Κωνστ., Καθηγητὴς τοῦ Ἐθν Πανεπιστημίου.
Μίλησις Γεώργ., Δικηγ., Βουλευτ. ἐξ Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας.
Μομφερρατος Ἀντώνιος, Δικηγόρος
Μοσχάκης Ἰγνάτιος, Ὑφηγητὴς τῆς Θεολογίας.
Μοσχοβάκης Νικόλαος. Δικηγόρος, Ὑφηγητὴς τοῦ δημοσίου δικαίου ἐν τῷ Ἐθν Πανεπιστημίῳ
Μπαλάνος Νικόλαος, Νομομηχανικός
Μπέλος Λουκᾶς, Ἰατρός
Ξένος Κωνσταντῖνος, Δικηγόρος
Παλαμᾶς Κωστῆς, Δημοσιογράφος.
Πανᾶς Παναγιώτης, Δημοσιογράφος.
Πανταζίδης Ἰωάννης, Καθηγητὴς τοῦ Ἐθν Πανεπιστημίου.
Παπαγεώργιος Σπυρίδων, Καθηγητὴς ἐν Κερκύρᾳ
Παπαδόπουλος Χρῆστος, Καθηγητὴς τοῦ Ἐθν Πανεπιστημίου.
Παπαθεοδώρου Ἰωάννης, Στρατιωτικὸς ἰατρὸς ἐν Βώλῳ.
Παπαμάρκου Χαρίσης, Διευθυντὴς τοῦ διδασκαλείου Ἀθηνῶν.
Πασπάτης Ἀλέξανδρος, Πρόεδρος τοῦ πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων συλλόγου
Πατρίκιος Βασίλειος, Ἰατρός, Γραμματεὺς τοῦ Ἰατροσυνεδρίου.
Πιλάβιος Γεώργιος, Στρατιωτικὸς κτηνίατρος.
Πολίτης Μιχαὴλ Ι. Δικηγόρος ἐν Ναυπλίῳ.
Πολίτης Παναγιώτης Γ. Δικηγόρος ἐν Βώλῳ.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ